

YANGI UZBEKISTONDA UCHINCHI RENESSANS POYDEVORINI BARPO ETISHNING TARIXIY ZARURATI VA ISTIQBOLLARI (2020 -2030 YILLAR MISOLIDA)

Mengniyazova Nazira

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti 1-bosqich tarix mutaxassisligi magistranti

Anotatsiya: Uchinchi Renessans O'zbekistonning tarixida yangi davrni boshlashni anglatadi. 2020-2030 yillar oralig'ida amalga oshiriladigan islohotlar va innovatsiyalar, mamlakatni jahon miqyosida raqobatbardosh qilishga qaratilgan. Ushbu tezisda, Yangi O'zbekistonda uchinchi renessansni barpo etishning tarixiy zarurati va istiqbollari, iqtisodiy, siyosiy, madaniy va ijtimoiy sohalarda amalga oshiriladigan inqilobiy o'zgarishlar tahlil qilinadi. 2020-2030 yillarga mo'ljallangan strategiyalar, O'zbekistonda innovatsion iqtisodiyot yaratish, madaniy merosni saqlash, ta'lim tizimini isloh qilish va ekologik barqarorlikni ta'minlashga qaratilgan. Ushbu davrda mamlakatning ichki va tashqi siyosatidagi islohotlar O'zbekistonni yangi bosqichga olib chiqadi va global miqyosda o'z o'rnini mustahkamlashga yordam beradi.

Kalit so'zlar: Uchinchi Renessans, Yangi O'zbekiston, Innovatsion iqtisodiyot, Madaniy meros, Ta'lim islohotlari

Yangi O'zbekistonning Tarixiy Konteksti: O'zbekistonning mustaqillikka erishishi va mustaqil rivojlanish yo'lini boshlashi, o'z tarixida yangi bosqichga kirganini ko'rsatadi. Mustaqillikning dastlabki yillarida iqtisodiy va siyosiy erkinlikni ta'minlashga qaratilgan qadamlar atroflicha amalga oshirilgan bo'lsa-da, jamiyatda haligacha mavjud bo'lgan ayrim muammolarni bartaraf etish zarurati paydo bo'ldi. Shu bois, 2020 yildan boshlab O'zbekistonda Uchinchi Renessansni barpo etish uchun yangi strategiyalar va loyihalar ishlab chiqilmoqda. **Uchinchi Renessans: Konsept va Maqsadlar:** Uchinchi Renessans – bu faqat iqtisodiy o'sish va siyosiy erkinlikni anglatmaydi. U hamda madaniyat, ta'lim, fan, san'at, ijtimoiy adolat va ekologiya kabi sohalarda ham inqilobiy o'zgarishlarni anglatadi. Uchinchi Renessansni barpo etishning asosiy maqsadlari quyidagilardan iborat:

- Innovatsion iqtisodiyotni rivojlantirish;
- Madaniy va ilmiy merosni saqlash va rivojlantirish;
- Ta'lim tizimida islohotlar amalga oshirish;
- Sog'liqni saqlash tizimini takomillashtirish;
- Tashqi siyosatda O'zbekistonning dunyodagi o'rnini mustahkamlash.

Tarixiy Zarurat: Uchinchi Renessansning zarurati ko'p jihatdan O'zbekistonning o'tgan 30 yillik mustaqillik yo'lida amalga oshirilgan islohotlar va davlat rahbarining yangi tashabbuslari bilan bog'liq. Bular:

Xalqaro iqtisodiy aloqalarning rivojlanishi va yangi hamkorliklar o'rnatilishi;

Yangi davrning ijtimoiy va madaniy ehtiyojlariga javob beradigan tizimlar yaratish zarurati;

Ta'lim va ilm-fan sohasidagi inqilobiy o'zgarishlar;

Jahon miqyosida O'zbekistonning siyosiy mustaqillik va stabiliteti uchun talablar.

Yangi O'zbekistonda Uchinchi Renessansni barpo etishning tarixi va istiqbollari, avvalo, mamlakatning mustaqillikka erishganidan keyingi davrda amalga oshirilgan islohotlar asosida shakllangan. 1991-yilda mustaqillikka erishgan O'zbekiston, ilk yillarda iqtisodiy va siyosiy erkinlikni ta'minlashga qaratilgan qadamlar qo'ydi. Ammo bu jarayonning dastlabki yillarida iqtisodiy qiyinchiliklar va ijtimoiy muammolar yuzaga keldi. Bu muammolarni hal qilish uchun O'zbekistonning yangi rahbariyati, ayniqsa, 2016-yildan keyin amalga oshirilgan islohotlar va tashabbuslar orqali mamlakatni yangi rivojlanish bosqichiga olib chiqishga intildi. 2020-yilda prezident Shavkat Mirziyoyev tomonidan ilgari surilgan Uchinchi Renessans strategiyasi, aynan shu davrda iqtisodiy o'sishning innovatsion modellari va madaniy inqiloblarni o'z ichiga olgan yangi davrni boshlab berdi.

Uchinchi Renessansning asosiy maqsadi — faqat iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashdan iborat emas. Bu, shuningdek, jamiyatdagi barcha sohalarida zamonaviy g'oyalarni rivojlantirishni, xalqaro miqyosda raqobatbardosh bo'lishni, madaniy va ilmiy merosni saqlashni, shuningdek, barqaror va ekologik toza iqtisodiy tizimlarni yaratishni anglatadi. Bu jarayonning muhim jihati – jamiyatda mavjud bo'lgan tengsizlik va adolatsizlikni bartaraf etish, ta'lim tizimini isloh qilish, ijtimoiy xizmatlarni yanada samarali tashkil etishdir.

Bundan tashqari, O'zbekistonning Yangi Renessans davri, tarixiy merosning o'ziga xosligini saqlash bilan birga, ilm-fan va texnologiyalarni rivojlantirishga katta e'tibor qaratadi. 2020-yildan boshlab amalga oshirilgan ilmiy tadqiqotlar va texnologik yangilanishlar, yangi ish o'rinlari yaratishga, yoshlar uchun innovatsion imkoniyatlar ochishga xizmat qilmoqda. Bu borada, O'zbekistonning ta'lim tizimiga yangi metodlar va texnologiyalarni qo'llash, raqamli iqtisodiyotning rivojlanishiga olib keladi. Shu bilan birga, O'zbekistonda turizm, madaniyat, san'at va sport sohalarida ham katta o'zgarishlar ro'y bermoqda.

2020-2030 yillarda O'zbekistonning iqtisodiy modeli, raqamli transformatsiya va sanoatni modernizatsiya qilishga qaratilgan tashabbuslar orqali yangi bosqichga o'tadi. Ayniqsa, yuqori texnologiyalarni ishlab chiqarish va ilm-fan sohasidagi yangi innovatsiyalar, O'zbekistonni global iqtisodiyotda mustahkam o'rin egallashga yordam beradi. Bu davrda ekologik toza va barqaror rivojlanishning asosiy yo'nalishlaridan biri sifatida yashil iqtisodiyot, qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish, suv resurslarini boshqarish va atrof-muhitni muhofaza qilishning yangi usullari joriy etiladi.

Bundan tashqari, mamlakatning tashqi siyosatida ham yangi yondashuvlar ko'rinadi. O'zbekistonning xalqaro aloqalari kuchaytiriladi, yangi iqtisodiy va siyosiy ittifoqlar quriladi. Jahon bozorida O'zbekistonning o'rnini mustahkamlash, investitsiyalarni jalb qilish va eksport salohiyatini oshirish maqsadida, O'zbekistonning tashqi siyosatida faollik kuchayadi. Shuningdek, iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash, ijtimoiy adolatni o'rnatish va yoshlar bilan ishlashga alohida e'tibor qaratiladi.

Shu bilan birga, 2020-2030 yillarda O'zbekistonning ijtimoiy tizimida ham islohotlar amalga oshiriladi. Ijtimoiy xizmatlar, sog'liqni saqlash tizimi, ta'lim, madaniyat va sportni rivojlantirishga qaratilgan yangi dasturlar ishlab chiqiladi. Jamiyatda tenglikni ta'minlash, ayollarni qo'llab-quvvatlash, qashshoqlikni kamaytirish va ijtimoiy yordam tizimlarini takomillashtirish zarurati tug'iladi.

Shunday qilib, Yangi O'zbekistonda Uchinchi Renessansni barpo etish, faqat iqtisodiy rivojlanish bilan cheklanmay, balki madaniyat, ilm-fan, ijtimoiy adolat va ekologiya kabi sohalarda ham tub o'zgarishlarni amalga oshirishni ko'zda tutadi. 2020-2030 yillar uchun belgilangan istiqbollar, O'zbekistonni global miqyosda raqobatbardosh va rivojlangan mamlakatga aylantirishga xizmat qiladi. Bu davr, mamlakatning yangi tarixini yaratishga va jahon miqyosida mustahkam o'rin egallashga imkon beradi.

Xulosa: Uchinchi Renessansning poydevorini barpo etishning tarixi, iqtisodiy, siyosiy va ijtimoiy kontekstga asoslanadi. 2020-2030 yillarga qadar bu jarayon, O'zbekistonni yanada rivojlangan, innovatsion iqtisodiyotga asoslangan, adolatli va barqaror jamiyatga aylantirishga imkon beradi. Ushbu davrda amalga oshiriladigan islohotlar mamlakatni yangi muvaffaqiyatlarga olib keladi va uning jahon miqyosidagi o'rnini mustahkamlaydi.